

ATKRITUŠIE ĻAUDIS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Neh 13:1–9; 5Moz 23:3–6; Neh 13:10–14; 4Moz 18:21–24; Neh 13:15–22; Jņ 5:5–16.

ATMIŅAS PANTS:

“Tad es sacīju levītiem, lai viņi šķīstās un nāk vārtus sargāt, lai turētu svētu sabata dienu. Piemini arī to manā labā, mans Dievs, un parādi man žēlastību pēc Savas lielās žēlsirdības” (Neh 13:22).

Starposmā starp 12. un 13. nodaļu Nehemija atgriežas Babilonijā. Mēs nezinām, cik ilgi viņš bija prom, bet, kad viņš atgriezās (iespējams ap 430.–425. g. p.m.ē.), ļaudis bija atslidējuši atpakaļ. Lai gan viņi bija noslēguši derību ar Dievu par šiem jautājumiem: pirmkārt, neprecēties ar elku pielūdzējiem, otrkārt, rūpīgi ievērot sabatu un, treškārt, rūpēties par templi un tā personālu, maksājot desmito un ziedojumus (Neh 10. nodaļa), – viņi bija pārkāpuši visus šos trīs solījumus.

Kad Nehemija atgriezās, viņš secināja, ka viņu nodošanās Dievam bija stipri atslābusi. Cilvēki vairs neatgriezās desmito un ziedojumus, sāka izmantot tempļa telpas citiem nolūkiem, pārstāja pienācīgi ievērot sabatu un pat bija atgriezušies pie precībām ar cittautiešiem. Visļaunākais bija tas, ka vadība, ko viņš bija atstājis aiz sevis, bija devusi savu ieguldījumu israēliešu attiecību ar Dievu pārtraukšanā. Nav nekāds pārsteigums, ka Nehemija jutās bezspēcīgs, kad viņš atklāja, cik daudz ir mainījies. Tomēr tā vietā, lai ar to samierinātos, viņš rīkojās Dievam par godu, kā to prasīja viņa raksturs.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 14. decembrī.

Tempļa samaitātā vadība

Neh 13. nodaļa sākas ar bažām par amoniešiem un moābiešiem jeb atšķirīgu reliģiju piekritējiem viņu vidū (Neh 13:1–3). Šie panti nerunā par vēršanos pret cittautiešiem vai citām rasēm, kas seko Dievam, bet drīzāk tie attiecas uz elku pielūdžēju, nevis atgriezto cilvēku, aizraidīšanu (sk. arī 5Moz 23:3–6).

*Izlasi Neh 13:1–9. Kas bija Eljašibs un Tobija? Kāpēc tas, ko viņi darīja, nav pieņemams?
Izlasi Neh 2:10, 19; 3:1; 12:10, 22; 13:28.*

Gan Eljašibs, gan Tobija ir zināmi Nehemijas grāmatas tēli. Eljašibs bija tautas augstais priesteris un viņš bija arī atbildīgs par templi. Tobija ir minēts kā amoniešu ienaidnieks, kas aizrautīgi pretojās Nehemijas darbam Jeruzālemē. Eljašiba un Tobijas savienība norāda uz attiecībām, kas radušās, pateicoties laulībai.

Kaut arī nav saglabājušies ziņojumi par laulības savienību, mēs zinām, ka Tobijam bija jūdu vārds (kas nozīmē “Kungs ir labs”), un tāpēc visdrīzāk viņam bija jūdiska izcelsme. Viņa sievas ģimene, kas bija Aras pēcteči, lai gan nav sīkāk pateikts, iespējams, bija rados ar Eljašiba ģimeni. Bez tam horonietim Sanballatam, otram Nehemijas pretiniekam, bija meita, kas bija precējusies ar Eljašibas mazdēlu. Tāpēc intrigu loks ap Nehemiju droši vien bija spēcīgs, jo augstākā ranga ierēdņi valstī bija radi, kas bija nostājušies pret Nehemijas vadību.

Pārvaldnieka prombūtnes laikā augstais priesteris bija iedevis Tobijam vienu no istabām templī, kas bija domāta desmitā, dāvanu un ziedojumu glabāšanai. Tobijam bija piešķirta ilgstoša uzturēšanās atļauja templī, kas bija kā veids, kas padarīja viņu par vienu no tautas vadītājiem. Nehemijas ienaidnieki beidzot saņēma to, ko viņi visu laiku bija gribējuši: gāzt Nehemiju un paši ieņemt viņa vietu. Par laimi, Nehemija nebija nolēmis sēdēt un neko nedarīt.

Vai Dieva ļaudis visā svētajā vēsturē – jūdi senajā Israēlā vai arī kristieši Jaunās Derības laikā un vēlāk – viegli ļāvuši sevi novest no ceļa? Kā mēs varam izvairīties no viņu kļūdām?

Levīti tīrumos

Izlasi Neh 13:10–14. Ko Nehemija šeit cenšas labot? _____

Dziedātāji, vārtu sargi un citi tempļa kalpi bija devušies atpakaļ strādāt uz saviem personīgajiem tīrumiem, lai pabarotu savas ģimenes, jo darbs Dievam netika atbals-tīts. Visa desmitā un ziedojumu sistēma, kas bija tik rūpīgi ieviesta, tagad bija sagrauta. Nehemijam bija jāšāk no jauna. Visa mešana ārā no telpas norāda uz izmisumu.

“Sagānīts bija ne tikai templis, bet arī upurus izlietoja nepareizi. Tas iedragāja tautas augstsirdību dāvanu pieešanā. Zuda dedzība un nodošanās, un ļaudis vairs negribēja dot desmitos. Kunga mantu nams bija trūcīgi apgādāts, tā ka daudzi dziedātāji un citi dievnama kalpotāji, nedabūdami pietiekošu atbalstu, atstāja Dieva darbu, lai strādātu kur citur.” (“Pravieši un ķēniņi”, 670. lpp.)

Ir fascinējoši redzēt, ka visa Jūdas tauta sanāca kopā no jauna un atjaunoja to, kas bija iznīcināts. Ļaudis bija Nehemijas pusē pret Tobiju un Eljašibu, jo viņi acimredzot saprata, ka Nehemija darīja visu, ko varēja, lai būtu labi tautai. Bez tam Nehemija uzticēja tempļa teritorijas uzrauga vietu cilvēkiem, ko viņš uzskatīja par uzticamiem un uzticīgiem. Viņiem tika dots uzdevums vākt desmito un ziedojumus, pārliecināties, ka materiālās vērtības tiek pienācīgi uzglabātas, un izdalīt resursus attiecīgajām pusēm. Citiem vārdiem, Nehemija atnāca un izsakņoja samaitāto vadības sistēmu, šķiet, ar vienu vēzienu.

Lai gan Nehemija iecēla uzticīgus vīrus tempļa darba organizēšanā, samaitātais augstais priesteris Eljašibs nezaudēja savu vietu, jo to viņš bija saņēmis kā Ārona pēcnācējs. Viņa pienākumi templī pēc Nehemijas īstenotās tīrīšanas, iespējams, tika samazināti, un varbūt vēl kādiem uzticētas atsevišķas augstā priestera atbildības, bet viņš joprojām bija augstais priesteris.

Nehemija bija lūdzis: “Piemini mani par to, mans Dievs, un neizdeldē no ļauzu piemiņas manus labos darbus, kurus esmu darījis sava Dieva nama un tā uzturēšanas labā!”
(Neh 13:14). Kas šajā lūgšanā ir tik cilvēcisks? _____

Desmitais un ziedojumi

Nehemijas reofrmas tempļa kalpošanā ietvēra desmitā un ziedojumu ieviešanu.

Izlasi 4Moz 18:21–24; Mal 3:10; Mt 23:23; 1kor 9:7–14; 2kor 9:6–8 un Ebr 7:1, 2. Ko šie panti mums māca par desmitā un ziedojumu svarīgumu ne tikai tempļa kalpošanā, bet arī mūsdienās? _____

Bez desmitā un ziedojumiem templis nevarētu darboties. Kad tika pārtraukta desmitā atgriešana, kalpošana templī izjuka, un visa pielūgsmes sistēma bija pakļauta briesmām. Tā kā tempļa personāls devās meklēt citu darbu, lai pabarotu savas ģimenes, viņi nevarēja pievērsties rūpēm par templi. Rezultātā Dieva pielūgsmē mazinājās.

“Desmitā atgriešanas sistēma ir skaista savā vienkāršībā. Tās vienlīdzība atklājas proporcionālajā prasībā pret bagātajiem un nabagajiem. Proporcioniāli tam, kā Dievs ir iedevis mums lietošanā Savu īpašumu, tā mums ir jāatgriež Viņam desmitā tiesa. Kad Dievs aicina atgriezt desmito (Mal 3:10), Viņš neaicina uz pateicību vai dāsnumu. Lai gan pateicībai vajadzētu būt daļai no jebkuras mūsu vēršanās pie Dieva, mēs dodam desmito tāpēc, ka Dievs to ir pavēlējis. Desmitais pieder Kungam, un Viņš prasa, lai mēs to atgriežam Viņam.” (”Seventh-day Adventists Believe . . .”, 2nd ed., Boise, Idaho: Pacific Press® Publishing Association, 2005, 304. lpp.)

Tieši tāpat, kā tas notika ar israēliešu templi, mūsu draudze izjuktu bez tās locekļu desmito un ziedojumu atbalsta. Mūsu draudzes kalpošana nedarbotos, ja nebūtu cilvēki, kam tiek maksāts, lai kalpošana, plānošana un vadīšana būtu kvalitatīva. Tomēr vissvarīgāk ir tas, ka bez desmitā un ziedojumiem nevarētu pastāvēt evaņģelizācija.

Bez tam mēs atgriežam desmito, jo Dievs ir iedibinājis šo sistēmu Savā Vārdā. Reizēm Dievam nav jāpaskaidro, kāpēc Viņš kaut ko ir izveidojis. Viņš sagaida mūsu uzticēšanos, ka Viņš visu kontrolē. Mums vajadzētu saprast, kā sistēma darbojas, un tad pilnībā uzticēt to Viņa rokās.

Kāpēc desmitā atgriešana ir tik svarīga mūsu pašu garīgumam, un kāpēc desmitais ir kā mēraukla mūsu pašu uzticībai Dievam? _____

Vīna spaida mīšana sabatā

Izlasi Neh 13:15, 16. Par kādu jautājumu Nehemija šeit runā? _____

Nav viegli nostāties par Dievu, kad esi mazākumā. Tā kā Dievs ir pateicis, ka sabatam ir jābūt svētai dienai, kurā neviens nestrādā, Nehemija bija nolēmis nodrošināt, lai Jeruzālemē šī pavēle tiktu ievērota. Nav šaubu, ka viņš izjuta morālu pienākumu ieņemt šo pozīciju un tad rīkoties saskaņā ar to.

Sabats tika radīts kā radīšanas nedēļas kulminācija, jo tā bija īpaša diena, kurā cilvēkiem bija jātiek atjaunotiem un pārradītiem, pavadot laiku ar Dievu tā, kā viņi nespēj, kad ir darbā vai citās laicīgās darīšanās.

Ir teikts, ka “vairāk nekā Israēls turēja sabatu, sabats turēja Israēlu”. Ideja ir tāda, ka septītās dienas sabats ir un paliek spēcīgs līdzeklis, lai palīdzētu uzturēt dzīvu ticību tajos, kas Dieva žēlastībā cenšas to ievērot un bauda fiziskus un garīgus ieguvumus, ko tas mums piedāvā.

Izlasi Neh 13:17–22. Ko Nehemija dara, lai apstādinātu “pirkšanu un pārdošanu” sabatā?

Tā kā Nehemija bija Jūdas pārvaldnieks, viņš redz savu lomu kā likumu ieviesējs. Tā kā likumi Jūdā bija balstīti uz Dieva likumu, viņš kļūst par likuma sargu, ieskaitot sabatu. Varbūt tad, ja Jūdas dižciltīgie būtu nostājušies pret korupciju, ko bija ieviesis augstais priesteris, Nehemija nebūtu nonācis šādā situācijā. Tomēr valdnieki un dižciltīgie varbūt jau bija apvainojušies uz Nehemiju par to, ka viņš bija atgriezis viņus iepriekšējā nabadzībā. Tāpēc viņi, šķiet, neiebilda Eljašiba un Tobija ieviestajām pārmaiņām.

Nehemija norāj vispirms dižciltīgos un tad pavēl, lai vārti tiek aizvērti un noliek kalpus pie vārtiem, lai tos sargātu. Kad tirgus laukums vienkārši pārceļas no pilsētas iekšienes uz ārpusi, viņš pieņem vēl drastiskākus mērus un draud nākamajā sabatā ņerties klāt tirgotājiem. Nehemija droši vien bija cilvēks, kas turēja savu vārdu, jo tirgotāji saprata un no tā brīža vairs nenāca sabatā.

Vai jūsu tēvi tāpat nav darījuši?

Nehemijas degsme par sabata dienu ir apbrīnojama. Nehemija tik dedzīgi centās ievērot sabatu pareizi, ka viņš pat solīja apcietināt tirgotājus no citām tautām. Citiem vārdiem, viņš būtu personīgi iejaucies, ja vēlreiz viņus sabatā pieķertu pilsētā vai pie vārtiem. Kā pārvaldniekam viņam bija oficiāla atbildība, lai nodrošinātu to, ka šis bauslis tiek atbilstoši ievērots.

“Nehemija tiem bezbailīgi pārmeta pienākuma nepildīšanu. “Kas tā par Jaunu lietu, ko jūs darāt un tā apgānāt Sabata dienu?” viņš stingri prasīja. “Vai jūsu tēvi tāpat nav darījuši, tā ka mūsu Dievs lika nākt pār mums un visu šo pilsētu visai šai nelaimei? Tomēr jūs vēl pavairojat dusmas uz Israēlu, nonievādami sabatu!” Tad viņš pavēlēja, lai, tumsai metoties Jeruzālemes vārtos, durvis tiek aizslēgtas un tās neatdara, kamēr svētā diena nav pagājusi. Paļaudamies vairāk uz saviem kalpiem, nekā uz tiem, ko nozīmēja Jeruzālemes pārvaldnieki, viņš vārtos nolika savējos, lai pārliecinātos, vai viņa rīkojumu izpilda.” (“Pravieši un ķēniņi”, 671., 672. lpp.)

Nehemijas brīdinājums par sabata apgānīšanu līdz ar citiem brīdinājumiem par tā pārkāpšanu acīmredzot ir atbalsojies cauri laikmetiem līdz pat Jēzus laikam. Mēs to zinām, jo evaņģēliji laiku pa laikam attēlo Jēzu kā tādu, kas cīnās par atbilstošu sabata ievērošanu.

Izlasi Mt 12:1–8, Mk 3:1–6, Lk 6:6–11 un Jņ 5:5–16. Kāda bija šeit problēma, un kā izpratne par senā Israēla vēsturi palīdz izskaidrot, kāpēc radās sacelšanās? _____

Šie fanātiskie reliģiskie vadītāji savā dedzībā, vai tik sabats nav “apgānīts”, apsūdzēja Jēzu, “sabata Kungu” (Lk 6:5). Pārrunājiet labas lietas novešanu galējībās! Kamēr reliģijas vadītāji izteica lielas bažas par šo vienu likumu, viņi diemžēl aizmirsu “smagākus likumus”: “tiesu, žēlastību un ticību” (Mt 23:23).

Kā mēs katrs atsevišķi un kā draudze varam būt uzmanīgi, lai nepieļautu tāda paša veida kļūdu, kādu pieļāva šie vīri sabata jautājumā vai jebkādā citā jautājumā, ko mēs uzskatām par svarīgu ticībai? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Elenas Vaitas grāmatā “Ceļš pie Kristus” nodaļa “Prieks Kungā” (115.–126. lpp.).

“Norādot uz Dieva pavēlēm un draudiem, kā arī uz briesmīgo sodu, ko Israēls par šo pašu grēku bija piedzīvojis pagātnē, viņš atmodināja ļaužu sirdsapziņu, un iesākās reformas pasākumi, kas novērsa draudošo sodu un atgriezta Dieva labvēlību un svētības. Daži, kas ieņēma svētus amatus, aizrunāja un lūdza par savām pagānu sievām, teikdami, ka nespēj no tām šķirties. Tomēr izņēmumus nepieļāva un neņēma vērā ne dienesta, ne sabiedrisko stāvokli. Ikvienu priesteri vai valdītāju, kas atteicās saraut saites ar elku kalpiem, nekavējoties atšķīra no kalpošanas Kungam. Augstā priestera mazdēlu, kas bija apprecējis bēdīgi slavenā Sanballata meitu, ne tikai atlaida no amata, bet arī tūlīt izraidīja no Israēla. Nehemija lūdz Kungu: ‘Piemini viņiem, mans Dievs, to, ka viņi visvairāk ir aptraipījuši priesteru kārtas godu un laužuši derību, ko Tu esi noslēdzis ar priesteriem un levītiem.’” (“Pravieši un ķēniņi”, 673., 674. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Izlasi augstāk minēto Elenas Vaitas citātu. Grupā pārrunājiet, ko jūs domājat par to, ko Nehemija darīja, nepieļaujot izņēmumus pat tiem, kas, kā likās, patiesi mīlēja savas sievas un nevēlējās no tām šķirties. Vai tu domā, ka Nehemija bija pārāk stingrs, pārāk nepiekāpīgs un varēja pieļaut kādus izņēmumus? Kāpēc jā vai kāpēc nē? Kā draudze šajā pašā kontekstā var piekopt mīlošu un izprotošu disciplīnu un vienlaikus būt saskanīga un nepazemināt Dieva patiesības standartus?

2. Lai gan mēs zinām, ka sabata ievērošana nav burta kalpība – tieši tāpat kā burta kalpība nav iekārošana, zagšana vai melošana –, kā mēs varam būt uzmanīgi un nepadarīt sabata ievērošanu (vai paklausību jebkuram bauslim) par burta kalpību? Kāpēc tad, ja vienmēr turam savā priekšā krustu un to, ko Kristus ir izdarījis mūsu labā pie krusta, mums ir vislabākā aizsardzība pret burta kalpības slazdu?

3. Vienlaikus kā mēs varam pasargāt sevi no briesmām, kas nāk no lēna, bet neatlaidīga kompromisa, kādam pretī stājās Nehemija?